

עין משפט
גו מצוה

א [מ"י פ"ה מהל' מעשר
על ה' אלו:]
ב ב מ"י פ"ה מהלכות
זויה ומתנה ה' ה
ו פ"ה מהל' גולה ואמרה
ה' יא סתם עשין סב
טו"ש ח"מ פ"ה רמז
כ ב"ר רמז סתם פ"ה
כג ג ד מ"י פ"ה מהל'
גולה ואמרה ה' יא
כמז עשין עד טו"ש ח"מ
פ"ה רמז סתם פ"ה
גד ה מ"י פ"ה מהלכות
גירוסין ה' ג ועין
גה"מ סתם עשין ג טו"ש
ד"ה פ"ה קולט סתם א ג
צח ו מ"י ע"פ ה' הלכה
ז סתם עש טו"ש
ח"מ פ"ה קולט סתם ג
כ"ה"ה וספיק ו:

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ולתנן לבעלים וזה המעשה ד"ר' חנן במסכת מעשר שני (פ"ה
מ"ו) גבי ציבור דתמן האם ערב הפסח של רביעית ושל צניעות
היה הביעור נותן תרומה ותרומת מעשר לכהן כו' מי שהיו
פירושו רחוק ממנו לרין לקרות להם שם פירוש שם הבעלים
שקנה אותם ללו ולכהן ומעשה נמי
ד"ר' חנן קושי' כו' וא"מ ואמאי לא נתן
תרומה גדולה דתמן כזן דמע"ש
נותן תרומה ותרומת מעשר לכהן
שהרי ר"א בן עזריה היה עמו כדקמי
סיפא עמד רבי יהושע ואמר תרומת
דתרומה גדולה טרם שנספ הפרישה
ונתנה לפי שקלה היטה להפריש
דחטה אחת פוטרת את הכרי וניעלת
באומד ועוד שהתבואה היטה כבר
ממורתם בניתו של ר"ג דמוכח
צירושלמי ותרומה גדולה ממפרישה
כשדה מיד אחר המרוח כדאמרין
צירושלמי דמעשר שני מלא פירות
כשדה מפחרין מותרין משום גול
ומידין כמעשר ופטרין ממרומה
דא"ל לגופן שמיפקר א"כ גמרמה
תרומה ממנה:

ובנתן ליהושע וא"מ והא קנסיניהו
עורא וי"ל דק"ל כר"ע דלמר
קודם קנת דוקא ללו ואמר קנא
לכהן וללו כדלמר פ"ג דתבנות
(דף טו. וסס ד"ה א"ה) ולא תאלמר
ר' יוחנן בן גודגדא שאמר לר' יהושע
חזור נך שאמרה מן המשוררים ואני
מן המשוררין (ערוך דף יא:) משמע
שהיו שניהם לויים ובשליה החליל
(טס"ה דף יו:) אמרין מגיפין דלתות
שכמקדש היו נוטלין שכרן מלמס
הפיס ולמס הפיסי אינו מותר אלל
לכהני וי"ל בנ' מקומות היו הכהנים
שומרים בנחמ"ק כדלמר' גריס מ'ק'
תמיד ואותן מגיפין דלתות היו נוטלין
שכרן מלמס הפיסי:
מקובמו ושוכר לו. כפיפא קמי
שקבלו שכר זה מנה וא"מ

אמאי קבלו שכר היה לו להשאל להם או להשכיר בחליפין וי"ל דשאלה
ושכירות אינה נקנית בחליפין (ס') ובי' בצד שדחה ש"ר ח"ו עומדין.
וא"מ והלא התבואה היטה בניתו של ר"ג דמוכח צירושלמי פ"ק ג'
דמעשרות וזימא שרן גמליאל היה משמרו ויהו' פ"ק דלגני
וקמי' לה לא משממר שלל היה הפסק בין מבואמו לתבואתן ולא
תאלמר שללי השאל (לקמן דף קג.) גבי הוצל של בעל הבית מוקי
לה בגמרא בתורי דלמו מעלמא ונחצר דמשכיר וכרזי ויסי כר'
חיינא והשתא והלא השוכר משתמש בחצר ואס' כן הוצל משממר
לדעת השוכר בחצר ואין זוכה המשכיר בזול תורי דלמו מעלמא
יש לומר שגם משכיר ביתו פתוח לאותו חצר ומקרי עומד כזד
שדהו (וע"פ חוספות גיטין עט: ד"ה פימית):

ומקומו מושכר לו ועישור אחר שאני עתיד
למוד נתון לעקיבא בן יוסף כדי שיזכה בו
לעניים ומקומו מושכר לו ובי רבי יהושע ורבי
עקיבא בצד שדחה של רבן גמליאל היו
עומדין אמר ליה ר' דמי האי מרבנן כדלא
גמרי אינשי שמעתא כי אתא לסורא אמר
להו הכי אמר עולא והכי אותבייתה אמר
ליה ההוא מרבנן רבן גמליאל מטלטלי אגב
מקרקעי הקנה להם רבי יורא קבלה רבי
אבא לא קבלה אמר רבא שפיר עביד דלא
קבלה וכי לא היה להם סודר לקנות ממנו
בחליפין אלא טובת הנאה אינה ממון לקנות
ממנו בחליפין הכא גבי נמי טובת הנאה אינה
ממון לקנות על גבי קרקע ולא היא כ"א מתנות
כהונה נתינה כתיבא בהו חליפין דרך מקח
וממכר הוא מטלטלין אגב מקרקע נתינה
אלימתא היא רב פפא אמר "דעת אחרת
מקנה אותן שאני ומנא תימרא דתנן ראה
אותן רצין אחר המציאה כו' ואמר רבי ירמיה
אמר רבי יוחנן י"הוא שרין אחריהן ומגינן
ובעי רבי ירמיה במתנה היאך קבלה מיניה
רבי אבא בר כהנא יאע"פ שרין אחריהן ואין
מגינן מאי טעמא אלו משום דדעת אחרת
מקנה אותן שאני אמר ליה רב שימי לרב
פפא הרי גמ' דדעת אחרת מקנה אותה (ואמר
עולא והוא שעומדת בצד ביתה או בצד חצרה
שאני גמ' ד"איתיה בעל כרחו מתקף לה רב
ששת בריה דרב אידי ולא קל וחומר הוא
ומה גמ' ד"איתיה בעל כרחו אי עומדת בצד
ביתה ובצד חצרה אין אי לא לא מתנה
דמדעתיה לא כל שכן אלא אמר רב אשי

הצד
מסוג. של הכונה וליה ומעשר עני: נסינה כפיפא כהו. כדכתיב
(דברים יו) ונתתה ללוי זה מעשר ראשון לגר ליתום ולאלמנה זה מעשר
עני לשיכר אסור להקטמן כבודך דרךך מקח הוא שזה עמון לו כליו
תמתיקין ונראה זה כמובן לו: נסינה אפיפא פ"ה. במורת להקנות
מתנות כהונה על גבי קרקע: רב פפא אמר. לעולם תבורת חצר
קנאו ואפילו הכי לא תקפי לעולא דהא דלא בעינן הכא עומד כזד
השדה משום דדעת אחרת מקנה אותן שרין גמליאל הקנה להן
מטלטלין שהיו לו בחצר שלהן ולא מהפקירא קנו ונתנה מתנה זו
לקנות ואע"ג דלחין עומד כזד השדה: והוא שרין אחריהן. הנני
מהלך והגזלות מדיין וממתיקין דקמי וזכה לו שדה כהו שהיה
יכול לרוץ אחריהן ומגינן קודם שילאו משדהו: ה"ג וצפי ר'
ירמיה במסנה ס"אך. אם היו כזי וגזלות של אדם אחד והם בתוך

המקום וממנו עם שכר המקום דלמי קמי
סיפא(ח) נחבלו זה מזה שכר. וכל כך למה כדי לקנות מעשר שמהא
חצרו קונה לו לפי שהמטלטלין אין קויןן אלא או במשיכה או
חצרו תקנה לו: נסון לעקיבא. גבאי היה ואותה שנה שנת
מעשר עני היטה: כי אטא. רבי
אלא לסורא אמר להו כו': מטלטלי
אגב מקרקעי הקנה להם. ולאו
משום דתקני להם מקומם בתורת
חצר שאפילו הקנה להן חצר אחרת
שליקן תבוכה קמי נמי דתקן (קדושין
דף סו.) נכסיס שאין להן אחריות
נקיין עם נכסיס שיש להן אחריות
ככסף משנתן הכסף כשזיל הקרקע
והמטלטלין או אפילו קרקע כמכר
ומטלטלין כמתנה נקיין המטלטלין
בקנין הקרקע בלא משיכה כדלפינן
בקדושין (ס"ט) מותרן להם אביהם
מתנות רבות לכסף ולזהב עם ערים
(ב) בזרות אשכר ציהורה(ס'): קבלה.
להאי תירוצא: וכי לא היה לכן סודר
כו'. למה לו לקבל מהן מעות:
אלא. סודר מאי טעמא לא דעובת
הנאה שהיטה לו לרין גמליאל
כמעשיות הללו: אינה חשובת ממון.
דמא קניית בחליפין. דליכא למימר
כי קנה ליה ר"ג להאי סודר אקיייה
חליפין דדייה ככל מקום שהן דכיון
דלחין לו כהן אלא טונת הנאה שצדו
לתמו לכל מי שירצה אין זו תשובה
ממון לחול על זו קנין חליפין: הכא
נפי. גבי קנין קרקע: אינה ממון
לקנות על גבי קרקע. בקנין
שהקרקע נקנה זו אלל אפקורי
צעלמא אפקר גבייהו וכי אוגר להו
מקום קמתה לו חצרו בתורת חצר
כשאר הפקר: ולא פ"ה. מהאי דמי
לא היה להן סודר לאו ראהי היא
למילך מינה דלחין טונת הנאה נקנית
בחליפין ועל גבי קרקע דשפיר איכא
למימר מטלטלי אגב קרקעי הקנה
להן. ודקדיל לך לקנינא בחליפין:

מסורת הש"ס
הגהות הב"ח
מוסף רש"י

א [מ"י פ"ה מהל' מעשר
על ה' אלו:]
ב ב מ"י פ"ה מהלכות
זויה ומתנה ה' ה
ו פ"ה מהל' גולה ואמרה
ה' יא סתם עשין סב
טו"ש ח"מ פ"ה רמז
כ ב"ר רמז סתם פ"ה
כג ג ד מ"י פ"ה מהל'
גולה ואמרה ה' יא
כמז עשין עד טו"ש ח"מ
פ"ה רמז סתם פ"ה
גד ה מ"י פ"ה מהלכות
גירוסין ה' ג ועין
גה"מ סתם עשין ג טו"ש
ד"ה פ"ה קולט סתם א ג
צח ו מ"י ע"פ ה' הלכה
ז סתם עש טו"ש
ח"מ פ"ה קולט סתם ג
כ"ה"ה וספיק ו:

